

Nýjar áherslur í utanríkisstefnu Íslands

Utanríkismál

Össur
Skarphéðinsson
utanríkisráðherra

Varðstaða um hagsmuni Íslands í breiðum skilningi og barátta fyrir auknum mannréttindum eru hin sígildu stef í utanríkisstefnu Íslands. Þrátt fyrir niðurskurð hefur ráðuneytið af fullum krafti sinnt fyrri klassískum verkefnum, s.s. pólitískum samskiptum við önnur ríki, þjónustu við atvinnulíf, gerð viðskiptasamninga, loftslagsáherslum Íslands, stuðningi við mannréttindi að ógleymdu Palestínuverkefninu sem nú er í deiglu. Á síðustu tveimur árum hefur líka verið hrundið í framkvæmd breyttum áherslum og nýjum verkefnum. Þetta hefur gengið mjög vel, þrátt fyrir stífan niðurskurð, einkum vegna hnitmiðaðrar mannauðs-stjórnar, skapandi hreyfanleika á mannskap, skarpari forgangsröðun en mest þó líklega vegna vinnuanda í ráðuneytinu sem minnir á aflahrotur í sjómenskunni í gamla daga.

Áhersla á samkynhneigða

Síðustu tvö ár hefur utanríkisráðuneytið sérstaklega tekið upp réttindi samkynhneigðra sem áhersluþátt um mannréttindi. Ég tók þau, einn utanríkisráðherra, upp með skýrum hætti í ræðu minni á síðasta Allsherjarþingi SP. Sú áhersla hefur síðan birst skýrt í starfi ráðuneytisins. Ísland tók þátt í hörðum mótæmum við stjórnvöld landa sem beitt hafa harðræði við samkynhneigða, s.s. Malaví og Úganda, krafðist náðunar þar sem dæmt var á grunni kynhneigðar, beitti sér gegn handtöku forvígismanns samkynhneigðra í einu Evrópulandanna, og gegn opinberum tálum á Gay Pride-göngu í öðru. Ég er stoltur af því að í skýrslu utanríkisráðherra til Alþingis var í fyrsta skipti kafli: „Réttindi samkynhneigðra, tvíkynhneigðra og transgender-einstaklinga.“

Ný stefna um norðurslóðir

Norðurslóðir eru nú skilgreindur forgangspáttur í utanríkisstefnunni. Hörðum höndum er nú unnið að framkvæmd ítarlegrar stefnu

sem Alþingi samþykkti einróma á grundvelli tillögu minnar. Varnir gegn olfuslysum, strandríkisréttur Íslands, alþjóðleg björgunarmiðstöð, lausn deilumála gegnum Hafreittarsáttmálann, traustar reglur um hafskipatúrisma í norðurhöfum, íslensk þjónusta við norðursiglingar, og sjálfbær nýting lifandi auðlinda eru þar í forgangi. Eitt af markmiðum stefnunnar er að efla þá fræðakjarna sem vinna við rannsóknir um norðrið. Þau verða markvisst styrkt með tvíhliða samningum sem ég hef þegar rætt við utanríkisráðherra Bandaríkjanna og Noregs og eru á dagskrá fundar sem utanríkisráðherra Rússa hefur boðið til, og sömuleiðis í viðræðum við kanadíska ráðherra í þessari viku og í kjölfarið fyrirhugaðri heimsókn til

Ég tel að Íslendingar verði að eignast Norðurskautstofnun, og tvíhliða samningar við þjóðir norðurvælsins leggja í það þúkk.

Kanada. Ég tel að Íslendingar verði að eignast Norðurskautstofnun, og tvíhliða samningar við þjóðir norðurvælsins leggja í það þúkk.

Langtímastefna um þróunaraðstoð

Í fyrsta sinn var í vetur lagt fram af utanríkisráðherra Íslands þingmál um þróunarsamvinnu með tímasettum áföngum um að ná árið 2020 markmiði Sameinuðu þjóðanna um að veita 0,7% af vergri þjóðarframleiðslu til þróunaraðstoðar. Við erum meðal ríkustu þjóða heims og höfum skyldur til að taka þátt í að draga úr hungri og barnadauða og hjálpa hinum fátækustu til að hjálpa sér sjálfir. Það gildir ekki síst á sviðum þar sem Ísland hefur einstaka reynslu og þekkingu að bjóða, s.s. í sjávarútvegi og endurnýjanlegri orku.

Fyrsta þjóðaröryggisstefnan

Í framhaldi af niðurlagningu Varnarmálastofnunar er fyrsta þjóðaröryggisstefna Íslands nú í undirbún-

ingi. Ég hef lagt fyrir Alþingi tillögu um þverpólitíska mótun hennar með aðkomu allra flokka. Hún tekur mið af gjörbreyttum aðstæðum í okkar heimshluta, herleysi Íslands, og að öryggi Íslendinga verði tryggt á grunni borgaralegra gilda og borgaralegra stofnana í virkri samvinnu við önnur ríki. Hernaðarógn fyrri tíma er ekki lengur til staðar og það gefur okkur færi á að brjóta endanlega af okkur klakabönd kalda stríðsins. Ég efast ekki um að Alþingi getur náð breiðri sátt um grundvallaráherslur nýrrar þjóðaröryggisstefnu.

Sögulegir Evrópusamningar

Sögulegasta nýmælið sem ég hef flutt á 20 ára ferli er þó tillagan sem Alþingi samþykkti um að gjörbreyta utanríkisstefnunni með því að sækja um aðild að Evrópusambandinu og leggja niðurstöður samninganna undir dóm þjóðarinnar. Það snýst um að bæta lífskjör og tryggja fullveldi og öryggi þjóðarinnar. Þetta er stærsta verkefni utanríkisráðuneytisins fyrr og síðar. Alþingi lagði niður rauðu strikin, og við, þjóðar almennings í ráðuneytinu, höfum í hvítvetna gætt þess að vinna málið í fullu samræmi við ítarlegan vegvísi Alþingis, og þar með hagsmuni Íslendinga. Virk og breið þátttaka fjölmargra hagsmunasamtaka hefur tryggt aðkomu ólíkra sjónarmiða. Ég hef gætt þess að hafa ferlið eins gagnsætt og unnt er. Hvert skref hefur verið kynnt og útskýrt fyrir utanríkismálanefnd, eða starfshópi hennar um Evrópumál. Óskum fagnefnda þingsins og þingflokka um yfirferðir um tiltekna málaflokka er jafnóðum sinnt. Öll gögn eru lögð út á Netið um leið og íslenskir hagsmunir leyfa.

Nú er að ljúka svokallaðri rýnivinnu þar sem skilgreindir eru þeir þættir sem um þarf að semja. Samningarnir sjálfir hefjast síðar í þessum mánuði. Þá verða söguleg kaflaskipti í umsóknarferlinu. Athyglisvert er hversu sterkur meirihluti þjóðarinnar hefur ítrekað lýst í könnunum að hún vill ljúka samningunum og fá sjálf að taka endanlega afstöðu í þjóðaratkvæði. Sá réttur verður ekki frá þjóðinni tekinn, enda núorðið fáir sem fyrir því mæla ef undan eru skildir nokkrir af glæstustu fulltrúum gamla Íslands.

Palestínuverkefnið

Ég hef lýst skýrum stuðningi við sjálfstæði Palestínu miðað við landamærin frá 1967, andstöðu við ofbeldi, og nauðsyn á samkomulagi sem byggir á tveggja ríkja lausninni. Kaflaskipti urðu í síðasta mánuði þegar Palestína reif sig úr læstri stöðu og Hamas og Fatah ákváðu að styðja sameiginlega embættismannastjórn. Ég hef sjálfur átt í viðræðum við utanríkisráðherra Palestínu, Riad Al-Malki, um hvernig Ísland geti best stutt við sjálfstæðisbaráttu Palestínnumanna. Ýmsir möguleikar eru

á því. Við höfum frá upphafi þessarar stjórnar unnið þétt að Palestínumálinu. Til að mynda sendi ég mína fulltrúa í síðustu viku til Ramallah sem ræddu við utanríkisráðherrann þar, leiðtoga samningateymisins, aðra fulltrúa palestínsku heimastjórnarinnar og alþjóðaliðið um mögulegan framgang. Engar ákvarðanir verða teknar fyrr en eftir lögbundið samráð við utanríkismálanefnd Alþingis sem hefur sýnt málinu verðskuldaðan áhuga. Hitt er ljóst, að íslensku ríkisstjórnin þarf ekki að lemja til ásta í því máli.

Lóðaverð í Hafnarfirði

Fimmtudaginn 9. júní kl. 11:30 – 13:00
í Haukahúsinu Ásvöllum

Meistarafélag iðnaðarmanna í Hafnarfirði býður iðnmeisturum í byggingariðnaði til umræðufundar um mannvirkjageirann í Hafnarfirði.

Dagskrá:

Mannvirkjagerð og lóðaverð í Hafnarfirði

Eyjólfur Sæmundsson, bæjarfulltrúi Hafnarfjarðabæjar

Meistarafélag iðnaðarmanna í Hafnarfirði

Friðrik Ólafsson, SI

Gæðakerfi Samtaka iðnaðarins

Ferdinand Hansen, gæðastjóri SI

Fundarstjóri: Ágúst Pétursson, formaður MIH

Fundurinn er opinn öllum iðnmeisturum

Samtök iðnaðarins - www.si.is